ʿATIQOT

VOLUME 80

Excavations in Jerusalem

ISRAEL ANTIQUITIES AUTHORITY
JERUSALEM 2015

'Atiqot
Publications of the Israel Antiquities Authority

Editor-in-Chief: Judith Ben-Michael

Series Editor: Rachel Kudish-Vashdi

English Editors: Smadar Gabrieli
Shulamit Hadad
Shelley Sadeh

Hebrew Editors: Rachel Kudish-Vashdi
Itzhaq Shai
Dafnah Strauss
Lior Wexler

Editorial Coordinators: Inbal Bezalel-Pisetzky
Aviva Schwarzfeld

Cover Illustrations
English: A Carved-Bone Female Figurine, Late Roman Period, from the Cemetery on Ṣallaḥ ed-Din Street, Jerusalem (Photography: Clara Amit)

Hebrew: A Mold-Blown 'Sidonian' Juglet Decorated in Relief, Roman Period, from Ketef Hinnom, Jerusalem (Drawing: Carmen Hersch)

Typesetting: Ira Perova, Hagar Maimon and Ann Abuhav
Layout and Production: Ira Perova
Preparation of Illustrations: Natalia Zak, Irina Berin and Elizabeth Belashov

Plates and Printing: Art Plus Ltd., Jerusalem

© 2015, the israel antiquities authority
POB 586, Jerusalem 91004
ISBN 978–965–406–505–4
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

CONTENTS

An Israelite Basketry-Box Sealing from the Western Wall Plaza Excavations, Jerusalem	Baruch Brandl	1
Coins from Ras el-ʻAmud, Jerusalem	Donald T. Ariel	13
Faunal Remains from the 1994–1996 Excavations at the Temple Mount, Jerusalem	Ronny Reich, Yaʻakov Billig, Dalia Hakker-Orion and Omri Lernau	19
Glass Finds from Ketef Hinnom, Jerusalem	Natalya Katsnelson	35
Excavations on Ṣallaḥ ed-Din Street, Jerusalem, and the Northern Cemetery of Aelia Capitolina	Gideon Avni and Zubeir Adawi	45
Human Skeletal Remains from Late Roman Tombs on Ṣallaḥ ed-Din Street, Jerusalem	Yossi Nagar	73
Late Roman Funerary Customs in Light of the Grave Goods from the Cemetery on Ṣallaḥ ed-Din Street, Jerusalem	Tamar Winter	81
Coins from Excavations on Ṣallaḥ ed-Din Street, Jerusalem	Gabriela Bijovsky	125
A Magical Amulet from the Cemetery on Ṣallaḥ ed-Din Street, Jerusalem	Gabriel Mazor	127
Chemical and Isotopic Study of Lead-Based Objects from a Late Roman Tomb on Ṣallaḥ ed-Din Street, Jerusalem	Irina Segal	133

Summaries of the Hebrew Section

Iron Age and Second Temple-Period Remains at Ras el-ʻAmud, Jerusalem *Glass Vessels, by Tamar Winter*	Alla Nagorsky and Zvi Greenhut	139
A Cemetery, a Quarry and Remains of a Church at Ketef Hinnom, Jerusalem	Rina Avner and Yehiel Zelinger	141
Skeletal Remains from the Excavations at Ketef Hinnom, Jerusalem	Yossi Nagar	143
The Coins from the Excavations at Ketef Hinnom, Jerusalem	Donald T. Ariel	144
Excavations in the Courtyard of the Knights' Palace Hotel in the Christian Quarter, Jerusalem *Coins from Phase IIIc, by Ariel Berman*	Shlomit Weksler-Bdolah and Miriam Avissar	145
The Hebrew Section		1*–108*

Abbreviations

AASOR	Annual of the American Schools of Oriental Research
ADAJ	*Annual of the Department of Antiquities of Jordan*
AJA	*American Journal of Archaeology*
ʻAtiqot (*ES*)	*ʻAtiqot* (*English Series*)
ʻAtiqot (*HS*)	*ʻAtiqot* (*Hebrew Series*)
BAR Int. S.	British Archaeological Reports (International Series)
BMB	*Bulletin du Musée Beyrouth*
ESI	*Excavations and Surveys in Israel*
HA	*Ḥadashot Arkheologiyot*
HA–ESI	*Ḥadashot Arkheologiyot—Excavations and Surveys in Israel* (from 1999)
IAA Reports	Israel Antiquities Authority Reports
IEJ	*Israel Exploration Journal*
INJ	*Israel Numismatic Journal*
JARCE	*Journal of the American Research Center in Egypt*
JAS	*Journal of Archaeological Science*
JGS	*Journal of Glass Studies*
JRA	*Journal of Roman Archaeology*
JSOT	*Journal for the Study of the Old Testament*
LA	*Liber Annuus*
NEAEHL	E. Stern and A. Lewinson-Gilboa eds. *The New Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land.* Jerusalem 1993
NEAEHL 5	E. Stern ed. *The New Encyclopedia of Archaeological Excavations in the Holy Land* 5: *Supplementary Volume.* Jerusalem 2008
OBO	Orbis Biblicus et Orientalis
OBO.SA	Orbis Biblicus et Orientalis Series Archaeologica
OIP	Oriental Institute Publications
PEFA	Palestine Exporation Fund Annual
PEQ	*Palestine Exploration Quarterly*
PEFQSt	*Palestine Exploration Fund Quarterly Statement*
QDAP	*Quarterly of the Department of Antiquities in Palestine*
RB	*Revue Biblique*
SBF	Studium Biblicum Franciscanum
ZDPV	*Zeitschrift des deutschen Palästina-Vereins*

עתיקות

כרך 80

חפירות בירושלים

רשות העתיקות
ירושלים התשע"ה

עתיקות
פרסומי רשות העתיקות

עורכת ראשית: יהודית בן־מיכאל

עורכת הסדרה: רחל קודיש־ושדי

עריכה עברית: ליאור וקסלר
רחל קודיש־ושדי
דפנה שטראוס
יצחק שי

עריכה אנגלית: סמדר גבריאלי
שולמית חדד
שלי שדה

רכזות מערכת: ענבל בצלאל־פיסצקי
אביבה שוורצפלד

איורי עטיפה
עברית: פכית 'צידונית' עשויה בדפוס ומעוטרת בתבליט (התקופה הרומית) מכתף הינום, ירושלים (ציור: כרמן הרש)
אנגלית: צלמית אישה מעוצבת מעצם (התקופה הרומית המאוחרת) מבית הקברות ברחוב צ'לאח א־דין, ירושלים (צילום: קלרה עמית)

סדר: אירה פרובה, הגר מימון ואן אבוהב
עיצוב והבאה לדפוס: אירה פרובה
הכנת איורים לדפוס: נטליה זק, אירינה ברין ואליזבט בלשוב

לוחות ודפוס: ארט פלוס בע"מ, ירושלים

© כל הזכויות שמורות לרשות העתיקות
ת"ד 586, ירושלים 91004
ISBN 978–965–406–505–4
ISSN 0792–8424

www.antiquities.org.il
www.atiqot.org.il

תוכן העניינים

שרידים מתקופת הברזל ומימי הבית השני בראס אל־עמוד, ירושלים כלי זכוכית, מאת תמר וינטר	אלה נגורסקי וצבי גרינהוט	*1
בית קברות, מחצבה ושרידי כנסייה בכתף הינום, ירושלים	רינה אבנר ויחיאל זלינגר	*23
עצמות אדם מהחפירה בכתף הינום, ירושלים	יוסי נגר	*55
מטבעות מהחפירה בכתף הינום, ירושלים	דונלד צבי אריאל	*59
חפירה בחצר מלון ארמון האבירים ברובע הנוצרי, העיר העתיקה, ירושלים המטבעות משלב IIIc, מאת אריאל ברמן	שלומית וקסלר־בדולח ומרים אבישר	*67

החלק האנגלי

חותם ישראלי לתיבת נצרים מחפירות רחבת הכותל המערבי, ירושלים	ברוך ברנדל	1
המטבעות מראס אל־עמוד, ירושלים	דונלד צ׳ אריאל	13
שרידי בעלי חיים מהחפירות לרגלי הר הבית בשנים 1994–1996	רוני רייך, יעקב ביליג, דליה הקר־אוריון ועומרי לרנאו	19
ממצא הזכוכית מהחפירה בכתף הינום, ירושלים	נטליה כצנלסון	35
החפירות לאורך רחוב צ׳לאח א־דין בירושלים ובית הקברות הצפוני של אליה קפיטולינה	גדעון אבני וזובייר עדווי	45
שרידי עצמות אדם מקברים בני התקופה הרומית המאוחרת ברחוב צ׳לאח א־דין, ירושלים	יוסי נגר	73
מנהגי הקבורה בתקופה הרומית המאוחרת לאור המנחות שנמצאו בבית הקברות ברחוב צ׳לאח א־דין, ירושלים	תמר וינטר	81
המטבעות מהחפירות לאורך רחוב צ׳לאח א־דין, ירושלים	גבריאלה ביכובסקי	125
קמע מהחפירות לאורך רחוב צ׳לאח א־דין, ירושלים	גבריאל מזור	127
מחקר כימי ואיזוטופי של חפצי עופרת מקבר מהתקופה הרומית המאוחרת ברחוב צ׳לאח א־דין, ירושלים	אירנה סגל	133